

20 жовтня 1909 року

ГРАФНСВІК, ЛЬОСЛАНДІЯ

ШАЙТАН ДУЖЕ НА МЕНЕ СЕРДИТИЙ. Холодний вітер гримить у двері, а він, не ворущачи хвостом, лежить біля каміна й визирає з-під свого кудлатого чуба з властивою собакам докірливою покірністю. Здається, ніби він каже: *«З усіх божевільних пригод, у які ти мене втягувала, ця, напевно, стане нашою фатальною помилкою»*. Боюся, я мушу з ним погодитися, хоча це анітрохи не зменшує мого ентузіазму розпочати дослідження.

На цих сторінках я хочу правдиво описати свої польові будні під час дослідження загадкового виду чарівних істот фейрі, що мають назву «Невидимі». Цей щоденник має подвійне призначення: допомогти мені згадати деталі, коли настане час офіційно впорядкувати мої польові нотатки, а також залишити записи для вчених-наступників, якщо раптом мене схопить Народець. Адже, як мовить латинське прислів'я *«Verba volant, scripta manent»* («Усні слова зникають, а письмові залишаються»). Як і в попередніх щоденниках, я припускаю, що читач має базові знання з дріадології, однак я пояснюватиму певні терміни, які можуть бути незнайомими для новачків у цій галузі.

Мені раніше не доводилося бувати на острові Льосландія, і я б збрехала, якби сказала, що моє перше враження від нього

сьогодні вранці не зменшило мого запалу. Подорож із Лондона триває п'ять днів, і єдиний спосіб дістатися туди — це щотижневий вантажний корабель, що перевозить величезну кількість товарів і значно меншу кількість пасажирів.

Ми тримали курс на північ, оминаючи айсберги, а я тим часом ходила палубою, щоб вгамувати морську хворобу. Я була однією з перших, хто побачив засніжені гори, що височіли над морем, і маленьке село Графнсвік із червоними дахами, що тулилося біля їхнього підніжжя, наче Червона Шапочка, на яку от-от накинеться вовк. Ми обережно підпливли до причалу, борючись із потужними сірими хвилями, які одного разу із силою вдарили нас об нього. Трап опустили за допомогою лебідки, якою керував літній чоловік із цигаркою, недбало затиснутою між зубами. Мене вразило, як йому вдалося не дати цигарці згаснути за такого сильного вітру. Навіть через кілька годин я не могла забути той жеврійний вуглик, що пробивався крізь морські бризки.

Я усвідомила, що була єдина, хто зійшов на берег. Капітан з *гучним стуком* опустив мою валізу на замерзлу пристань, зиркнувши на мене зі своєю звичною спантеличеною посмішкою, ніби почув від мене жарт, який він зрозумів лише наполовину. Здається, мої нечисленні попутники прямували до єдиного міста в Льюїсландії — Лоаберга, наступного пункту призначення корабля. Я ж не збиралася відвідувати Лоаберг, адже Чарівний Народець мешкає не в містах, а в глухих, забутих куточках світу.

З причалу було видно хатину, яку я орендувала. Її вигляд мене вразив. Фермер, якому належала земля, якийсь Крістьян Егілсон, описав мені її в нашому листуванні. Це була маленька кам'яна споруда з дахом із яскраво-зеленого дерну, що розташовувалася трохи осторонь села, на схилі гори біля околиці лісу Кардарскогур. Край тут був дуже контрастний; кожна деталь — від скупчення яскраво розфарбованих будиночків до соковитої

зелені узбережжя й льодовиків, що ховалися на вершинах гір, — була така чітка та виразна, наче вишита нитками. Здавалося, я могла б навіть перелічити всіх круків у їхніх гірських сховках.

Матроси розступилися перед Шайтаном, коли ми рушили причалом. Старий гончак уже осліп на одне око, та й сил йому вистачало хіба що на повільну прогулянку, а не на те, щоб встромляти зуби в глотки неvvічливим матросам, проте його зовнішній вигляд вводить в оману. Це було велетенське створіння, чорне, як смола, з ведмежими лапами й білосніжними зубами. Можливо, слід було залишити його під наглядом мого брата в Лондоні, але я не змогла цього зробити, тим паче, що він сумує, коли мене немає поруч.

Я ледве спромоглася дотягти свою валізу причалом і через село. Людей на вулицях було мало, більшість, вочевидь, працювала в полі або рибалила на човнах. Але ті нечисленні, яких я зустріла по дорозі, витріщалися на мене, як це роблять тільки жителі глухих сіл, коли бачать чужинця. Жоден із тих, хто пильно мене розглядав, не запропонував допомогти. Шайтан зиркнув на них, не виявляючи особливої цікавості, і лише тоді люди відвели від нас свої погляди.

Я бачила набагато більш глухі місцини, ніж Графнсвік. Моя професія мандрівника вела мене через усю Європу та Росію, до сіл великих і малих, до диких місць, як мальовничих, так і непривітних. Я звикла до скромного житла та простих людей — колись мені навіть довелося спати у фермерській сироварні в Андалусії, але так далеко на півночі я ще ніколи не була. Повітря було морозяне, а мої шарф і плащ постійно шарпав вітер. Мені довелося доволі довго тягти валізу дорогою вгору, проте чого-чого, а наполегливості мені не бракує.

Краєвиди навколо села потопали в полях. Це були не ті охайні схили пагорбів, які я звикла бачити, а вулканічна порода,

вкрита горбами, недбало прикрашена мохом. І на додачу, аби остаточно дезорієнтувати зір, море невпинно ткало туманну пелену, що огортала узбережжя.

Я дійшла до краю села й натрапила на маленьку стежку, яка вела до хатини. Місцевість була така гориста, що стежка вилася серпантинном. Сам будинок ледве тримався на невеличкому виступі на схилі гори. До нього було якихось десять хвилин ходу від села, але цей підйом був такий виснажливий, що коли я дійшла до дверей, то за ці десять хвилин геть захекалася. Двері виявилися незамкненими, та й замка на них узагалі не було. Штовхнувши їх, я побачила вівцю.

Вона на якусь мить втупилася в мене, щось жуючи, а тоді почимчикувала до своїх побратимів, поки я ввічливо притримала двері. Шайтан пирхнув, але загалом залишився байдужим — він бачив чимало овець під час наших прогулянок навколо Кембриджа і тепер дивився на них з благородною незворушністю старого пса.

У цьому місці, здавалося, було навіть холодніше, ніж надворі. Воно виявилось таким простим, як я його собі й уявляла: міцні кам'яні стіни, що нагадували фортецю, і різкий запах, як я здогадалася, екскрементів боривітра, хоча цілком міг бути й овечим послідом. Тонкий шар пилу вкривав стіл і стільці. У глибині приміщення розташувалася теж припорошена пилюкою маленька кухня з кількома горщиками на стіні. Біля вогнища з дров'яною піччю стояло старовинне крісло, яке відгонило пліснявою.

Попри те що я заледве витягла валізу нагору, моє тіло тремтіло від холоду. Я з жахом усвідомила, що в мене немає ані дров, ані сірників, щоб зігріти це похмуре місце. Але набагато тривожніше було те, що я не мала жодного уявлення, як розпалити вогонь, — ніколи в житті цього не робила. На нещастя, цієї миті я випадково визирнула у вікно й побачила, що почало сніжити.

Саме тоді, коли я, голодна та змерзла, дивилася на порожнє вогнище і почала замислюватися, чи не помру тут.

Можливо, у вас склалося враження, ніби я новачок у закордонних польових дослідженнях. Дозвольте вас запевнити, що це не так. Я провела кілька місяців, вивчаючи річкових істот із роду Чарівного Народця, *les lutins des rivières*, у такому віддаленому куточку Провансу, де місцеві жителі ніколи не бачили фотоапарата. А до цього тривалий час перебувала в лісах Апеннін, де мала справу з оленеголовими *фейськими істотами*. Окрім цього, я провела півроку в хорватській глушині як асистент професора, який усе життя аналізував музику гірського Народця. І в кожному випадку я знала, на що погоджуюся. Я мала одного чи двох студентів, які могли подбати про логістику.

І снігу там не було.

Льосландія — найбільш ізольований зі скандинавських островів. Він розташований у відкритому морі біля узбережжя Норвегії, північний край якого майже сягає Полярного кола. Я врахувала дискомфорт, якого можу зазнати, вирушивши у тривалу й незручну подорож на північ. Однак тільки зараз усвідомила, що замало думала про можливі перешкоди, якщо раптом доведеться полишити острів, особливо взимку, коли все буде вкрите льодом.

Почувши стукіт у двері, я схопилася на ноги. Проте відвідувач не чекав мого дозволу й уже заходив. Рішуче відстукуючи чобітьми, немов господар, що повернувся додому після довгого дня, він простягнув мені руку для привітання.

— Професорко Вайлд. — Рука була велика, як і весь він — високий, широкоплечий і дебелий. Волосся у відвідувача було чорне й кудлате, обличчя квадратне, а зламаний ніс зрісся на прочуд вдало, хоча й надавав йому цілком непривітного вигляду. — Бачу, ви привезли свого пса. Гарна тварина.

— Містере Егілсон? — ввічливо перепитала я, потискуючи руку.